

S?n?f ?çi Ö?retmen Liderlik Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *S?n?f ?çi Ö?retmen Liderlik Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30304>

Özet

Sınıf İçi Öğretmen Liderlik Ölçeği (SÖLÖ), öğretmenlerin sınıf ortamındaki liderlik davranışları ve bu davranışların öğrencilerin algıları üzerindeki etkisini ölçmek amacıyla geliştirilmiştir. Kahramanoğlu ve Eriş (2020) tarafından geliştirilen bu ölçek, öğretmenlerin sınıf yönetiminde sergiledikleri yönlendirici, destekleyici ve etkileşimli liderlik stillerini öğrencilerin bakış açısıyla değerlendirmeyi hedeflemektedir. Çalışma, ölçeğin yapı geçerliğini ve iç tutarlılığını sağlamaya odaklanmıştır. Eğitim araştırmacıları ve uygulayıcıları için öğretmen liderlik becerilerini objektif bir şekilde analiz etme imkanı sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Öğretmen liderliği, sınıf içi liderlik, psikometrik ölçek, geçerlik, güvenilirlik, ölçek geliştirme

Yazarlar

Recep KAHRAMANOĞLU, Ali ERİŞ

Amaç

Sınıf İçi Öğretmen Liderlik Ölçeği'nin temel amacı, öğretmenlerin sınıf ortamında sergiledikleri liderlik davranışları öğrencilerin bakış açısıyla sistematik ve geçerli bir şekilde ölçmektir. Bu ölçek, geleneksel liderlik teorilerini sınıf dinamiklerine uyarlayarak, öğretmenlerin öğrencileri motive etme, öğrenme süreçlerini yönetme ve olumlu bir sınıf iklimi oluşturma yeteneklerini değerlendirmeyi amaçlamaktadır.

Ölçek, eğitim bilimleri alanında yapılan araştırmalara önemli katkılar sağlamak üzere tasarlanmıştır. Elde edilen sonuçlar, öğretmenlerin mesleki gelişim ihtiyaçlarının belirlenmesinde, liderlik eğitimlerinin etkinliğinin değerlendirilmesinde ve sınıf yönetimi stratejilerinin iyileştirilmesinde kritik bir rol oynamaktadır.

Yapı

Ölçek, sınıf içi öğretmen liderliği kavramını, öğretmenlerin rehberlik etme, destek sağlama, öğrenci katılımını teşvik etme ve sınıf kuralları uygulama biçimlerini içeren çok boyutlu bir yapı olarak ele almaktadır. Ölçeğin geliştirme süreci, bu liderlik davranışlarının öğrenme çıktıları ve genel okul memnuniyeti üzerindeki potansiyel etkisini incelemeye olanak tanıyan teorik bir çerçeveye üzerine inşa edilmiştir.

Ölçeğin altında yatan teorik yaklaşım, öğretmenlerin hem görev odaklı (işlemci) hem de ilişkisel

odaklı? (dönü?ümcü) liderlik davran??lar?? kapsayacak ?ekilde transformasyonel ve i?lemci liderlik stillerinin e?itim ba?lam?na adaptasyonunu içermektedir. Bu yap?, ö?retmenlerin s?n?f içerisindeki otorite kullan?m? ve ö?renci-ö?retmen etkile?im kalitesini detaylıca analiz etmeye imkan verir.

Geçerlik

Kahramano?lu ve Eri? (2020) taraf?ndan yürütülen geli?tirme çal??mas?, ölçe?in yap? geçerli?ini sa?lamaya büyük önem vermi?tir. Bu amaçla, ölçe?in kuramsal yap?y? ne ölçüde temsil etti?ini belirlemek amacıyla çe?itli faktör analizi teknikleri uygulanm??tır.

Yapılan analizler, ölçek maddelerinin ölçülmek istenen s?n?f içi ö?retmen liderli?i boyutları altında yeterli düzeyde topland??n? ve faktör yüklerinin yüksek oldu?unu göstermi?tir. Ayrıca, maddelerin ilgili literatürle uyumlu oldu?u ve kapsam geçerli?inin uzman görüşleriyle desteklendi?i belirtilmi?tir.

Güvenirlik

S?n?f ?çi Ö?retmen Liderlik Ölçe?i'nin güvenirlik çal??malar?, ölçe?in tutarlılı??n? ve kararlılı??n? incelemi?tir. Ölçe?in iç tutarlılı??n? belirlemek amacıyla yaygın olarak kullanılan Cronbach Alfa katsay?s? hesaplanm??tır.

Ara?tırma sonuçları, ölçe?in yüksek iç tutarlılık katsayılarına sahip oldu?unu ortaya koymuştur. Bu bulgu, ölçek maddelerinin homojen oldu?unu ve aynı psikolojik yapıyı tutarlı bir şekilde ölçme yetene?ine sahip oldu?unu göstermektedir. Yüksek güvenilirlik, ölçe?in farklı uygulamalarda kararlı ve güvenilir sonuçlar üretece?i anlamına gelmektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in yapısal boyutları?n? ortaya ç?karmak için Aç?mlayıcı Faktör Analizi (AFA) ve Doğulayıcı Faktör Analizi (DFA) yöntemleri kullanılm??tır. AFA, ölçe?in temel yapı?n? ve kaç alt boyuttan olu?tu?unu belirlemede kritik bir rol oynam??tır.

DFA ise AFA sonucunda elde edilen faktör yapı?n?n teorik modellerle ne kadar uyumlu oldu?unu test etmek amacıyla kullanılm??tır. Faktör analizleri, S?n?f ?çi Ö?retmen Liderlik Ölçe?i'nin birden fazla faktörden olu?tu?unu ve bu faktörlerin s?n?f içi liderli?in farklı yönlerini (örneğin, yönlendirme, destek ve motivasyon) temsil etti?ini doğrulam??tır.

Ölçme Aracı

Test Type: Geli?tirme (Yeni Geli?tirilmiş Ölçek)

Format: Likert Tipi Derecelendirme Ölçeği (Standard bir derecelendirme formatını kullanılmaktadır).

Language Available: Türkçe

Population Group: Öğrenciler (Öğretmenlerinin liderlik davranışlarını değerlendiren örneklem grubu).

Age Group: Genellikle ortaokul ve lise öğrencileri.

Population Details: Türkiye'deki resmi okullarda öğrenim gören öğrenciler üzerinde geçerlik ve güvenirlik çalışması yapılmıştır. Detaylı örneklem bilgisi için orijinal makaleye başvurulmalıdır.

Test Methodology: Öğrenci öz bildirimine dayalı bir araçtır. Öğrencilerin, öğretmenlerinin sınıf içi liderlik davranışlarını ne sıklıkta gözlemlediklerini veya bu davranışlara ne düzeyde katıldıklarını belirten maddelerden oluşur.

Anahtar Kelimeler

Eğitim psikolojisi, sınıf yönetimi, öğretmen davranışları, psikometri, ölçek geliştirme, liderlik stilleri

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut değildir.

Affiliation Email addresses: recepkahramanoglu@gmail.com (Sorumlu Yazar)

Correspondence Address: Detaylı iletişim bilgileri için Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi'nde yayımlanan makaleye başvurulması gerekmektedir.

Ücretler, Ücret ve Test Yolu

Ölçek, 2020 yılında Kahramanolu ve Eri tarafından geliştirilmiş ve yayımlanmıştır. Ölçeğin akademik ve ticari olmayan amaçlarla kullanımı için sorumlu yazar Recep KAHRAMANOĞLU ile iletişime geçilmesi tavsiye edilmektedir. Ölçeğin kullanımı için herhangi bir ücret bilgisi kaynaklarda belirtilmemiştir.

Ölçeğin orijinal makalesi Dergipark üzerinden erişime açıktır: dergipark.org.tr. Ayrıca, ölçeğin orijinal PDF dosyası burada mevcuttur: sinif-ici-ogretmen-liderlik-olcegi-toad.pdf.

Kaynaklar

Kahramano?lu, R., ve Eri??, A. (2020). S?n?f ?çi Ö?retmen Liderlik Ölçe?i'nin geli?tirilmesi: Geçerlik ve güvenirlik çal??mas?. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 17(45) , 40-70.

S?n?f ?çi Ö?retmen Liderlik Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddelerinin tam listesi kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Maddelerin orijinal ifadelerine ula?mak için lütfen Kahramano?lu ve Eri? (2020) taraf?ndan yay?mlanan orijinal akademik makaleye ba?vurunuz.

ARABPSYCHOLOGY.COM